

ziekentroosters zich deed kennen als een volgeling van Arminius (nl. in zijne denkwijze en in zijne manier van verdediging, want in passende bescheidenheid had hij dien hoogleeraar wel wat meer mogen volgen)¹⁾, toen is wel het uiterste beproefd om hem op een anderen weg te brengen, maar is daarna toch volstrekt niet geaarzeld in het geven van ontslag uit den kerkelijken dienst²⁾. Ja, wat meer is, er werd zóóveel

particuliere litmaten, die van d'eën Predicant totten ander sulx gaen versoeken, sonder dat daerin de kerckenraet wort gekent, hetwelck strydet tegens de resolutie, voor desen dies aengaend genomen: So ist dat byden kerckenraet hierop gelettet synde, van nieuws geresolveert is, Dat Voortaen niemant vande Predicanten, van buyten incomend, sal mogen op den Predickstoel comen, sonder goetvinden vanden kerckenraet, die daerop sal vergaderen end resolveren, end sullen die geene die sulckes versoeken gewesen worden totten *Presidem*, die daerouwer met twee of 3 predicanten spreken sal, oft geraden is den kerckenraet daerop te doen vergaderen oft niet" (Protoc. III, fol. 250v).

¹⁾ Dit blijkt o. a. uit de houding, die hij, kort na zijn ontslag, tegenover den kerkeraad aannam, waarschijnlijk nog vertrouwend op den steun die hem aanvankelijk door de Overheid was verleend. Zoo staat er in de notulen van 23 April 1609: »*Harmen Barentson* gewesen sieckentrooster, hem houdende als ontrust over seker Predicatie, heeft daruth oorsake genomen, om inde vergadering te verschynen, versoekende in stede van solutie ouer syn questie dat de broeders hem wederom in synen vorigen dienst wilden stellen. Dit in communicatie gelecht zijnde, So is geresolveert, dat so veel aengaet het in stellen van synen dienst, de kerckenraet hadden hem eens haer meninge aengeseyt, waerby sy alsnoch persisterden, End voort dat de Vergadering groot mishagen hadde gehat aen syne handelinge gepleecht s'morgens naerde Predicatie, met enige predicanten ende Ouderlingen int Doophuysgen, alwaer hij aleer de Gemeeynte tenemael gescheyden was, van verre met een schyn van grote eerbiedinge, den Broederen een questie voorstelde te weten: *Of God alle menschen in Adam ten ewigen leven geschapen hadde.* Welck sijn doen het Volck om het Doophuys dede lopen, Wat aengaet syn questien, de Broeders gauen hem antwoord, bereyt te syne hem syn questien te beantwoorden, ter behorl. plaatsen. Mits schriftmatich end stichtelick beuonden werdende, end dat hij eerst self syn mening daerouwer verclaerde" (Protoc. III, fol. 210v). Dit laatste ziet op de omstandigheid, dat hij in de langdurige onderhandelingen, die aan zijn ontslag waren voorafgegaan, voortdurend geweigerd had, zich rond en open uit te spreken. Voor het overige had hij juist niet veel om zich op te verheffen; want reeds toen hij zijne officie van »pestdrager" liet varen, om »sieckentrooster" te worden, werd zijne kennis en geschiktheid maar »taemelijk" bevonden, en werden in »goede gauen" anderen boven hem gesteld, blijkens de kerkeraadsnotulen van 12 Sept. 1602 en 22 April 1603 (Protoc. III, fol. 83v en 96r).

²⁾ Blijkens de kerkeraadsnotulen is er voor het eerst bezwaar tegen hem ingebracht op 22 Mei 1608, waarop goedgevonden werd, dat hij door eene commissie »sal aengesproken worden, om (soot mogelijk) hem te rechte wederom te brengen ende nader te onderwysen", en voorts »om met volle kennisse daer in namae[ls] te mogen handelen" (Protoc. III, fol. 189v). Daarna is er in Juni, Augustus, October en November negenmaal over die zaak in den kerkeraad gehandeld, waarop 17 Nov. het ontslag is gevolgd. Na mededeeling daarvan aan de Overheid (20 Nov.) is om harentwille de behandeling hervat, en heeft de zaak in December, Januari, Februari en Maart nog tienmaal den kerkeraad bezig gehouden, totdat den 19den Maart 1609 het ontslag definitief is verklaard. Hij komt daarna nog